

[Baunsgaard.]

hvert fald en sikker fornemmelse af, at ikke alle ministerier i opstillingen af ønskesedlen har brugt det samme kriterium, og så bliver resultatet jo det samme: en manglende afvejning på tværs af ministerierne.

Det mest påkrævede: at foretage en prioritering på tværs af ministerierne, føler jeg mig altså ikke helt overbevist om er foretaget. Jeg bestyrkes i denne tvivl ved at studere tallene i den opstillede liste. Jeg kan ganske simpelt ikke forstå, at det skulle være tilstrækkeligt over en 3-årig periode at budgettere med godt halvanden milliard kroner til skoler og højere læreanstalter samt forskning på et samlet budget på 14-15 milliarder kr. Vi er jo, især hvad højere læreanstalter og forskning angår, nærmest voldsomt bagefter. Der synes også at være et misforhold mellem dette tal og de langt større tal, der er afsat til andre vigtige områder såsom televæsen og offentlige værker. Det kan være, at forholdet er rigtigt, men rent umiddelbart virker det i hvert fald på mig uforståeligt.

Lad os nu imidlertid gå i gang med en virkelig kulegravning her i folketinget, og lad os for fremtidens skyld få et overblik over, hvor meget alle disse livsnødvendige offentlige og private investeringer beløber sig til. Hengennem tilvejebringes samtidig et bedre grundlag for fastsættelsen af fremtidige indkomst- og forbrugsudvidelser. Det skulle vel i et relativt oplyst samfund være muligt at vinde forståelse for, at de investeringer, der er forudsætningen for en fastholdelse af fuld beskæftigelse og høj levestandard, er nok så vigtige som yderligere forøgelse af det øjeblikkelige forbrug.

Der er nemlig det at tilføje, at ved siden af de private og offentlige investeringsopgaver, jeg indtil nu har omtalt, kommer den største af alle enkeltposter, nemlig investeringen i boligbyggeriet. Ikke alene har vi en eksisterende boligmangel at afskaffe, men i de kommende år vil efterspørgslen stige yderligere. I nogle år må der vel regnes med, at efterspørgslen efter lejligheder vil stige meget stærkt, simpelt hen fordi der vil være henimod 50 pct. flere nye ægte-skaber pr. år. De store årgange fra de sidste krigs- og de første efterkrigsår er ved at nærme sig boligmarkedet. Jeg advarer indtrængende imod at tro, at fordi de unge er

mange, skulle de føle mindre trang til at gifte sig. Hvis antallet overhovedet spiller nogen rolle i den forbindelse, vil det nok snarere forøge lysten og vel også trangen til tidligt giftermål.

Det er indlysende, at en forøgelse af boligbyggeriet stiller sine økonomiske krav, og det er indlysende, at boligbyggeriet for sin del påvirker de øvrige investerings- og forbrugsmuligheder. Al den megen tale om udvidelse af boligbyggeriet bliver ikke blot reduceret til ord, men faktisk til falske løfter, hvis vi, der står med ansvaret, ikke gør befolkningen bekendt med de nødvendige økonomiske forudsætninger for øget byggeri. Det er ubehageligt at gøre det klart, at det kan være nødvendigt at begrænse sig i sin øjeblikkelige forbrugstrang; det hører imidlertid til øjeblikkets politiske ansvar, at vi tager denne ubehagelighed på os.

Ligeledes hører det til øjeblikkets ubehagelige nødvendighed at sætte statens tilskud til kommunale udgifter under debat. Det er et spørgsmål, om det i en økonomisk højaktiv periode er muligt at opretholde et system, hvor den ene part, staten, betaler hovedparten af udgifterne, medens den anden part har afgørelsen af, om og hvornår arbejdet skal udføres.

En tredje ubehagelig ting, jeg vil fremføre, er mangelen på arbejdskraft. Som økonomiministeren fremhævede, må vi regne med, at de kommende års stigningstakst i produktionen bliver mindre end de foregående års, da vi ikke længere har nogen arbejdskraftreserve at sætte ind i produktionen. Dette understreger behovet for investeringer i rationalisering og automation i erhvervslivet, men er det ikke også samtidig en understregning af nødvendigheden af mere fordomsfrit end hidtil at drøfte mulighederne for og fordele samt ulemper ved import af fremmed arbejdskraft? Problemløst er det selvsagt ikke, men det er bestemt ikke konstruktivt at lade problemet ligge, blot fordi det forekommer nogle ubehageligt at diskutere det. Jeg tror i det hele, at det er øjeblikkets vigtigste krav til politikerne ikke at fornægte det, man ved, ikke at nægte at gå i gang med opgaverne, fordi det, vi har erfaret som nødvendiggjort af udviklingen, måske strider mod det, vi hidtil har troet.